



עדינה מרקס

זה סוד זה?

חובת הסודיות הרפואית מופרת בצורה בוטה
ברוב מוסדות הבריאות בישראל

חובת השמירה על סודיות הטיפול שניתן לחולה היא הבסיס שעליו מושתת האמון של החולה ברופא. הן חוק ההגנה על הפרטיות והן חוק זכויות החולה מצווים על שמירת המידע הרפואי. חוקים אלה חלים לא רק על הרופאים אלא על כל מי שמטפל בחולה. אין צורך להדגיש את מידת הנזק שייגרם, למשל, לנערה חרדית אם ייודע למשפחתה כי עברה הפלה, או אם עוברת מחלתו של איש עסקים תתגלה לעמיתיה. למרות כל החוקים והתקנות, חובת הסודיות הרפואית מופרת בצורה בוטה כמעט בכל מוסדות הבריאות בישראל. לדוגמה, דיווח שפריקליטת מחוז תל אביב מסרה אלפי מסמכים רפואיים של מטופלי לת לעורכי דין פרטיים, לצורך הקידת פרשת תרומת הביציות; המור סר לביטוח לאומי מעביד לחברות הביטוח פרטים רפואיים על מי שנפגע בתאונת דרכים בדרך לעבודה או ממנה; תעודות מחלה בציון המחלות שמהן סובל העובר מועברות למעבידי. בעת הדיון בכנסת על הצעת חוק מידע גנטי היו אלה חברות הביטוח שרצו לשמור על זכור תן לקבל מידע על תסמונת גנטית של אדם העלול לחלות בעתיד. חוק זכויות החולה מתיר למסור מידע לצד שלישי רק במקרים שבהם המידע ניתן למטפל אחר לצורך המשך טיפול, לצורך מחקר ובהתאם לדרישות תקנות אחרות (למשל העברת מידע למשרד הפנים לצורך רישוי כלי ירייה). כמו כן מותר למסור מידע למי שהחולה הסכים להסיר למענו את החיסיון בחתימה על "כתב ויתור על סודיות רפואית", המכונה "וס"ד.

כאן טמונה ממשלה. החולים, בתום לב, ממהרים לחתום על הווס"ד לפי רשימה של כל רופא, אחות או פקיד במערכת הבריאות. כל מבוטח מתבקש לחתום על טפסים בהצטרפו לאחת מקופת חולים; בהצטרפו לכל ביטוח; מי שתובע בגלל נזק כתוצאה מתאור נת דרכים או תאונת עבודה, בכניסה למקום עבודה, בכניסה למת"ן קן אשפוז ומי שפונה ללשכת הרווחה - כולם מתבקשים לחתום על הטופס בלי להבין את "האוויות הקטנות". החתימה על הווס"ד פירושה שהחותר מותר על זכותו לסודיות רפואית לתמיד; כל אדם כארגון יכול לעיין בתיק הרפואי שלו; ואם הפנייה או התביעה נעשית תה בגלל מחלה או פגיעה מסוימת יכול המוטב (זה שיקבל את הווס"ד) לקבל לצורך עיון את כל התיקים הרפואיים של החותר, בין שהם רלוונטיים לנשוא התביעה ובין שלא.

מן הראוי לשנות את החוק כדי שיגידר במפורש שהחתימה על הווס"ד מוגבלת בזמן "כל עוד יש עילת תביעה", "כל עוד החותר מבקש להיות מבוטח" וכו'. כמו כן יש לקבוע מגבלות שיבהירו למי מיועד הווס"ד ובנוגע לאיזו בעיה רפואית.

לא תמיד הגבלה זאת אפשרית כיום. אפשר להגביל את תוקף הווס"ד לחברת הביטוח בעת תביעת נזיקין עד שתמוצה עילת התביעה, אבל אי אפשר להימנע מחתימה בעת הצטרפות לביטוח. ואולם, עד שישונה החוק יש צורך בעיון יסודי בטופס הווס"ד. אסור, למשל, להתנות טיפול רפואי בחתימה, אי אפשר להתנות חברות בקופה בחתימה וכו'. לכן חשובה הפעלת שיקול דעת ומחיקה והגבלה של כל פריט מיותר בטופס.

הכותבת היא יו"ר האגודה לזכויות החולה

מיואיל - מילא
2.11.05
8-05

קורס ראשון מסוג

את קיומו של קורס מיוחד, הו

מאת ברוריה אתר